

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

(повна назва кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 242 «Туризм»

(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою «Економіка та організація туристичної діяльності»

(назва бакалаврської програми)

на тему: **«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДІЛОВОГО ТУРИЗМУ В
ОДЕСЬКОМУ РЕГІОНІ»**

Виконавець:

студентка Центру заочної та вечірньої форми
навчання

Шаповал Дарина Євгенівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

К.е.н., доцент

Гончаренко Яніслава Євгенівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2022

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Діловий туризм – сегмент туризму, що має ряд переваг перед звичайним рекреаційним туризмом. Цей фактор має важливу роль у складний період турбулентності, в який зараз потрапила Україна. У багатьох країнах, що розвиваються, та країн з перехідною економікою туризм став переважаючим інструментом економічного зростання.

Отже, актуальність даної кваліфікаційної роботи полягає у визначенні конкурентних тенденцій та задоволенні потреб ділових подорожей як у ефективності, так і у відпочинку.

Мета кваліфікаційної роботи є розробка шляхів розвитку ділового туризму в Одеському регіоні.

Досягнення поставленої мети обумовило необхідність вирішення таких завдань:

- розкрити сутність та особливість розвитку ділового туризму;
- розглянути історію становлення ділового туризму;
- визначити світовий досвід функціонування ділового туризму;
- дослідити динаміку розвитку ділового туризму в Україні;
- проаналізувати тенденції розвитку МІСЕ-заходів на прикладі Одеського регіону;
- провести аналіз наявних ресурсів розвитку ділового туризму в

Одеському регіоні;

- визначити проблеми та перспективи розвитку ділового туризму;
- розробити шляхи розвитку ділового туризму в умовах пандемії;
- провести економічне обґрунтування впровадження рекомендацій.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є процес дослідження перспектив розвитку ділового туризму в Одеському регіоні.

Предметом дослідження кваліфікаційної роботи є науково-практичні питання розвитку ділового туризму в Одеському регіоні.

Методом дослідження роботи є діалектичний метод дослідження явищ та процесів у їхньому взаємозв'язку і розвитку. Для досягнення мети та розв'язання визначених завдань кваліфікаційної роботи використано такі загальнонаукові методи: абстрактно-логічний (для узагальнення теоретичних положень, визначення сутності економічних понять, формування висновків); системний аналіз; графічний (для наочного представлення статистичних даних); табличний та групування; експертних; конструктивний та експериментальний (оцінка результатів запропонованих заходів щодо розробки шляхів розвитку ділового туризму).

Інформаційна база дослідження. Теоретичну та методологічну основу дослідження становлять наукові праці з названої проблеми вітчизняних та зарубіжних вчених, законодавчі та нормативні акти України, інструктивні матеріали, що регламентують діяльність суб'єктів господарювання, довідково-інформаційні видання.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (58 найменувань). Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 77 сторінок комп'ютерного тексту. Основний зміст викладено на 73 сторінках. Робота містить 9 таблиць, 13 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні засади розвитку ділового туризму» було розглянуто сутність поняття діловий туризм, історії його становлення та світовий досвід функціонування ділового туризму. Наведено класифікацію ділового туризму, розглянуто порівняльну характеристику прямих і непрямих економічних наслідків ділового туризму.

У другому розділі «Сучасний стан розвитку ділового туризму в Україні», здійснений аналіз динаміки розвитку ділового туризму в Україні, наведено перелік інтернет-джерел, щодо проведення різних заходів в Україні. Було розглянуто тенденції розвитку МІСЕ-заходів на прикладі Одеського регіону. Було проведено аналіз наявних ресурсів розвитку ділового туризму в Одеському регіоні.

У третьому розділі «Обґрунтування доцільності заходів розвитку ділового туризму в Одеському регіоні» було розглянуто проблеми та перспективи розвитку ділового туризму, наведено своє бачення необхідних заходів для покращення ситуації в галузі. Було виокремлено самі доцільні шляхи розвитку ділового туризму в умовах пандемії. Було запропоновано розробити масовий онлайн курс «Діловий туризм» на платформі Prometheus.

ВИСНОВКИ

Проведене і викладене в роботі дослідження дозволяє зробити наступні, викладені нижче висновки.

1. Діловий туризм – це поїздки, пов'язані з виконанням фахових обов'язків з метою відвідування об'єктів, що належать фірмі або становлять для неї певний інтерес. Діловий туризм або ділові поїздки – це форма подорожі, що передбачає здійснення ділової діяльності, але знаходячись далеко від дому.

Хоча багато хто стверджує, що ділові поїздки ніколи не повернуться до рівня 2018 р., і що повністю віддалена робота назавжди стане новою нормою, але цінність особистої зустрічі важко переоцінити. На наш погляд попит на послуги організації ділових подорожей, який був вимушено відкладений із-за наслідків пандемії COVID-19 та військових заходів, має всі шанси продемонструвати зростання.

2. Нами було виділено чотири етапи розвитку ділового туризму. Перший етап – зародження ділового туризму, що пов'язано з появою торгівельних відношень народів Стародавнього Сходу та створення маршруту «Великого шовкового шляху». Другий етап – подальший розвиток ділового туризму в ХІХ ст., пов'язаний з розвитком елітарного ділового туризму. На наш погляд є сенс виділити ще два періоди. Третій етап – пов'язаний з побудовою транспортної індустрії та підприємств розміщення та харчування, що надало більше можливостей здійснювати ділові візити. Четвертий етап – вплив пандемії COVID-19 та відновлення ділових подорожей, нові формати проведення подій, з використанням цифрових технологій та змішаної онлайн і офлайн формами.

3. На індустрію ділового туризму припадає 60% всього світового туризму, 55-60% місць в готелях заповнюється за рахунок ділових поїздок. Цей сектор туризму

активно розвивається в 150 країнах, і великі бізнес-заходи проходять не в столицях, а в регіонах. Однак згідно з отриманими даними, у першому кварталі 2020 року вже спостерігалось скорочення подорожей у 22%, а прибуття в березні впали до рівня 57% на всіх ринках. Це означає втрату 67 мільйонів міжнародних туристів і близько 80 мільярдів доларів США надходжень.

4. Починаючи з 2000 р. діловий туризм України зазнав значного розвитку, і разом із економічним розвитком це призвело до значного вдосконалення туристичної галузі МІСЕ. Український МІСЕ-туризм став одним з основних напрямків ділової діяльності країни.

Але дослідження показали, що в Україні налічувалось лише 242 готелі, що надають послуги бізнес-туристам, наявний значний дефіцит справжніх кваліфікованих кадрів у сфері ділового туризму.

5. В Одеському регіоні інфраструктуру для ділового туризму необхідно ще розвивати. Потрібно зазначити, що в більшості нових готелів є конференц-зали та необхідне обладнання для проведення численних МІСЕ-заходів. До основних тенденцій МІСЕ туризму можна віднести: діджіталізацію, віртуальну реальність і робототехніку, роботи телеприсутності, зміна оточення на очах користувача, інтерактивна творча майстерня та ін.

6. Було виявлено найбільш адаптовані готелі м. Одеси для проведення ділових заходів. До їх числа ми віднесли M1 Club Hotel, Il Decameron Luxury Design Hotel, NEMO Hotel Resort & Spa, UNO Design Hotel, Hotel Panorama De Luxe, Hotel Alarus Luxe, Wine&Pillow Hotel by Frapoli, Continental Hotel, Wall Street by Ribas та Hotel de Paris.

7. Існують проблеми, які гальмують зростання бізнес-туризму в Україні. Серед них, головними є невідповідність туристичної інфраструктури міжнародним стандартам, а також дефіцит кваліфікованих працівників. Подолавши ці перешкоди, зокрема, створенням міжнародної мережі готелів, підготовкою висококваліфікованих працівників конференц-сервісу, встановленням контактів з іноземними партнерами, визначенням пріоритетів інвестиційної політики, виробленням якісної реклами, Україна зможе претендувати на роль світового центру ділового туризму.

До перспектив розвитку можна віднести збільшення кількості організації семінарів та конференцій офлайн, тому що бізнес-туризм зосереджений саме на їх проведенні; поширення гібридних моделей ведення бізнесу з будь-якої точки світу, які дозволять поєднувати роботу з дозвіллям; консалтинг для корпоративних клієнтів, надання консультацій керівникам про ведення бізнесу, управління організації та персоналом.

8. До шляхів розвитку ділового туризму в умовах пандемії та турбулентності взагалі можна віднести: перш за все мирне небо над головою, ніколи не буде розвиватися туризм там де летять ракети (приклад Ізраїлю не є доречним); дотримуватися карантинних умов; використання нових технологій для проведення заходів у змішаному форматі; залучення більшого кола учасників; створення туристичної інфраструктури для проведення ділових візитів; розширення національних та міжнародних готельних мереж; залучення внутрішніх та іноземних інвестицій; формування спеціальних туристичних продуктів для учасників ділових візитів та конгресів; врахування потреб супроводжуючих; отримання

емоції та пошук пригод; співпраця з закладами розміщення орієнтованих на бізнес-туристів; розвиток інфраструктури аеропорту; активна співпраця з закладами туристичної індустрії; підготовка кваліфікованих кадрів та дипломованих спеціалістів в галузі ділового туризму.

9. Розроблений нами проект масового курсу Prometheus «Діловий туризм» демонструє яким чином можна швидко та якісно вирішити питання відсутності підготовлених кадрів для даної сфери діяльності. Надано економічне обґрунтування пропозиції з залученням загальних розрахунків вартості створення курсу та прогнозованого попиту на сертифікат проходження курсу.

НОТАЦІЯ

Шаповал Д.Є. «Перспективи розвитку ділового туризму в Одеському регіоні».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 242 «Туризм» за освітньою програмою «Економіка та організація туристичної діяльності» – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2022.

Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Об'єкт дослідження – процес дослідження перспектив розвитку ділового туризму в Одеському регіоні. Предметом дослідження є науково-практичні питання розвитку ділового туризму в Одеському регіоні.

Метою роботи є розробка заходів та пропозицій щодо розвитку ділового туризму в Одеській області.

У роботі розглянуто загальні поняття «діловий туризм», «бізнес-туризм» та його стан розвитку в країні та в Одеському регіоні. Проаналізовано міжнародний та вітчизняний досвід ділового туризму. Проведено аналіз наявних ресурсів розвитку ділового туризму в Одеському регіоні.

За результатами дослідження сформульована доцільність впровадження масового курсу «Діловий туризм» на платформі Prometheus.

Ключові слова: діловий туризм, індустрія MICE, інсентив-туризм, ділова подорож, бізнес-готель, виставкова діяльність, курс на платформі Prometheus.

ANNOTATION

Shapoval D.Y. "Prospects for the development of business tourism in the Odessa region".

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 242 «Tourism» for the educational program «Economics and organization of tourist activity». – Odessa National Economics University. – Odessa, 2022.

Qualification work consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of sources used. Object of research - the process of studying the prospects of business tourism in the Odessa region. The subject of research is scientific and practical issues of business tourism development in the Odessa region.

The purpose of the work is to develop measures and proposals for the development of business tourism in Odessa region.

The work considers the general concepts of «business tourism» and its state of development in the country and in the Odessa region. The international and domestic experience of business tourism is analyzed. The analysis of the available resources for the development of business tourism in the Odessa region.

According to the results of the study, the expediency of introducing a mass course "Business Tourism" on the Prometheus platform was formulated.

Key words: business tourism, MICE industry, incentive tourism, business travel, business hotel, exhibition activity, course on the Prometheus platform.